

Izhajajo vsak teden v
ništvo in
blanca 21.
Jurij Š
pošiljajo
ne vrataj.

NOVICE — Conto corrente con la posta

Jelušič Anton

Slope 25

MATTERIA

Naročnina za celo leto: 10 Lir; za pol leta: 5 Lir; posamezna številka 20 stotink; za inozemstvo se vračuna poština. - Oglasi, naročnina i. t. d. naj se pošiljajo na naslov: „Novice“, Trieste, Via Torre bianca 21, IV. n.

Pravičnost prihaja

«Pravičnost se bo izvršila, ker se izvršiti mora!» je vzkliknil vladni poglavar Mussolini! ko so mu poročali, da je zločinska roka segla po poslancu Matteottiju.

Pravičnost!

Mi, tu ob skrajni meji skoro ne pojmemo več, da bi jo bili kedaj poznali. Hodila je okrog nas z zavezanimi očmi, ni videla ne našega gorja ne naših žrtev.

Strma in dolga je pol našega trpljenja, visoka naša Kalvarija. Glavna znamenja na njej so Narodni dom, Marežige, Štrancar. Med njimi pa so križi in križci. Izgubili smo jih že skoro iz spomina, a iz našega srca niso izginili.

Pravičnost je doslej hodila mimo nas in ni videla niti glavnih znamenj naše Kalvarije.

In je prišel rop Matteottija.

In je pravičnost izpregledala ter spoznala, da je nevarno dati otrokom in zločincem orožje v roke. Spoznala je, da imajo najbolj polna usta patriotizma tisti ljudje, ki hočejo v njem skriti svoje zločinske namene; videla je, da so najslabši oni, ki silijo v bližino močnega, kakor silijo večje k luči.

Pravičnost je izpregledala!

Morda bo pogledala sedaj tudi v naše kraje! Veliko dela jo čaka tu. Marsikaj bo morala popraviti, marsikatero zlo, ki se pripravlja, bo morala pri nas preprečiti.

Veliko je upanje, ki vstaja v naših srcih. Odslej bo lahko vsak posameznik hodil svojo pot, varen svojega življenja in svoje imetje, zakaj pravičnost mu bo stala ob strani in ga ščitila. A tuar skozi vrata naših sol bo morala pogledati, ako je pravičnost res pravičnost; v naše občinske urade bo morala stopiti, ako je res izpregledala; in srca in značaj tistih bo morala pretehtati, ki so se prodali močnejšemu za lastno korist.

Pravičnost prihaja!

Ali bo res prišla, in taka kakršno si predstavljamo mi? Ali nam bo vrnila vse, kar nam je krivica vzela? Toliko smo že slišali obljub, toliko slovesnih zagotovil, ki se niso izpolnila, da vstaja v nas dvom, če ne bo tudi sedaj gledala pravičnost samo na eno oko!

Pravičnost naj pride!

Vsi si jo želimo iz dna svojih duš. A pride naj vsa in gleda naj z obema očesama.

In naj zavlada, da bo pravičnik prejel zaslužen plačilo.

Gnojne rane

Zgodil se je zločin, ki odmeva po vsem svetu. V solncu dneva, v osrčju glavnega mesta so ugrabili socialističnega poslanca, so ga ubili in skrili njegovo razmesarjeno truplo bogve kam. Zločin se ni dal zatajiti, zločinci se niso mogli skriti. Zločin je jasno kričal njih imena v svet. Ubit je bil v dnevu, ko bi imel razkrinkati razne umazane špekulacije nekaterih visokih osebnosti. Komu drugemu je bilo na tem, da zamrejo na mrzlih ustnicah za vedno njegove besede!

Teden mrzlice.

Opozicijski poslanci so zagnali v zbornici silen krik. Sumničilo so celo vlado, da ima od tega zločina krvave roke. — Govoriti je moral sam Mussolini, čakati ni mogel, čakati ni smel več. Njegove besede so bile ko bodalo: V ječo z vsemi morilci, pa naj si bodo kdorkoli že. Začele so arstacije, začela so presenečenja; krvava sled zločina je peljala prav gor do vladnih vrst.

Tedaj je šlo po vsej državi kot grozna mrzlca. Tuintam so že poskusili s protestnimi štrajki. V začetku boječa pošepetavanja so izzvenela v

odločen: stoji! Tudi iz fašistovskih vrst so padale trde besede obsojanja: Ne več potuhe zločincem. Udariti! Čistiti!

Gnojne rane.

Spoznali so, da so se vgnezdili brezvestni špekulantje v njih vrste, spoznali so, da so tu-tam še zločinci, ki izkoriščajo idejo v svoje umazane namene. Ti so pravi črvi, ki razjedajo mlado drevo fašizma, ti so prave gnojne rane v fašistovskem telesu. In Mussolini je spoznal, da je mogoče samo dvoje: ali da čaka in pusti, da te gnojne rane okužijo vse, ali da jih še pravočasno izžge. Odločil se je za drugo. Z mrzlično naglico se je urgel na delo in z grozno zavestjo, da se vsako omahovanje stokrat maščuje.

Čiščenje pri nas.

Naš spomin je zopet živ. Tiho potuje po vseh postajah našega prestanega trpljenja, bežno gre po vseh teh jagodah žalostnega dela našega rožnega venca.

Naša pogorišča še vedno kažejo svoja črna rebra proti nebu! Naši mrličiči ne morejo še mirno počivati pod zemljo. Bolj ko kdaj prej čujte zdaj krik naših pogorišč, naših grobov!

Tudi vsaka krivica nam storjena je rana v fašistovskem telesu. In teh ran je mnogo. Še niso brazgotine pokrile

Novice iz vsega sveta

Ljudski zastopnik umorjen

zorit ostale, če bi jim pretela nevarnost, da jih kdo vidi in spozna. Kakor avto je auto oddiral, sta se hitrih korakov odstranila.

Kaj je bil Matteotti?

Matteotti je bil v stranki socialističnih unitarcev najmožnejši delavec in kot tak tudi tajnik stranke. Bil je eden najboljših govornikov, pogumen in neustrašen bojevnik proti nasilju in nezakonitosti. Zaraditega je zametaval komunizem istotako kakor je sovražil fašizem. Bil je prepričan, da pride delavstvo do svojih pravic, a ne s pomočjo revolucije, ampak s počasno preobrazbo. Nobena druga izguba bi unitarce tako hudo ne zadela, kakor ta, da je izginil najboljši iz njihovih vrst.

Vzroki zločina.

Matteotti je hotel istega dne razkriti zbornici velike nerednosti in goljufije, ki so jih baje zagrešile visokostojne osebnosti v Italiji. Matteottiju se je posrečilo dobiti v roke razne dokumente, ki naj bi to izpričali. Krivci so gotovo izvedeli za to njegovo namero ter ga dali odstraniti, da se polaste njegovih dokazov in da ga prisilijo k molku.

Prvi odmevi v zbornici.

Matteottijeva žena, ki ni bila vajena, da bi bil njen mož izostajal predolgo z doma, ne da bi ji povedal, kam je namenjen, ga je še istega dne pogrešala. Povprašala je takoj po njem na policiji. Ali vzklik poizvedovanju policije se ni moglo izvedeti, kaj se je z njim zgodilo. In Mussolini je 12. t. m. v zbornici sam izrazil svojo skrb, obljubljal, da se bo policiji posrečilo razjasniti temni slučaj. Republikanskemu poslancu Chiesa so se zdele predsednikove besede prehladne in je zahteval boljše pojasnila. Ker mu predsednik ni odgovoril, je Chiesa zavpil: «Predsednik molči, zato je sokriv!» Te besede so izzvale silen hrup v zbornici in ni manjkalo slanci.

Kje je mrtvec?

Vse poizvedbe in preiskave kažejo, da so zločinci odpeljali Matteottija v bližino jezera Vico. Preiskali so že vso okolico, ki je zelo poraščena in polna votlin, ali Matteottijevega trupla niso našli nikjer. Vedno več tal zadobiva domneva, da so Matteottija, obteženega s kameni, vrgli v jezero, ki je na nekaterih mestih zelo globoko. Strokovnjaki trde, da bi bilo mogoče skriti utopljenca samo sredi jezera. Ta operacija pa da je zvezana z velikimi težko-

čami, ker sredi jezera se nahajajo velikanski vrtinci, ki so pred leti požrli štiri čolne polne ljudi, kateri so hoteli na tem mestu preveslati jezero. Vendar pa se nahajajo v jezeru mesta, ki zamorejo med svojimi skalami skriti človeško truplo tako, da ostane človeškim očem nevidno. V zadnjih dneh so začeli jezero preiskavati, a kakor pravijo nekateri italijanski listi, prepočasi in prepovršno.

Aretiranci.

V petek, 13. t. m. je policija aretirala okrog 70 ljudi, ki so osumljeni, da so se posredno ali neposredno udeležili ropa in umora. Vsi aretiranci tajijo, da bi bili krivi in skušajo dokazati svojo nedolžnost s tem, da so bili istega dne daleč proč od mesta, kjer se je izvršil rop. Največji sum, ki se je v zadnjem času že izpremenil v dokaz krivde, pada na nekega fašista po imenu

Amerigo Dumini.

Dumini je bil izmed najbolj znanih napačnih fašistov v Rimu, Firencah in Jul. Krajini. Imel je že mnogo posla s sodnjami in marsikaj že na vesti, tako da si je prisvojil pred pohodom v Rim ime Bianchi, da ga ne bi roka pravice dosegla; po pohodu v Rim se je spet mirno imenoval Dumini v prepričanju, da so mu sedaj vsi grehi odpuščeni. Poznan je bil kot straten in nasilen fašist. Bil je član takozvanih «squadre d'azione», ki po nekod še vedno uživajo velike predprave. Znano je, da je organiziral v Firencah «squadre», s katerimi je hodil na «kazenske pohode» v Toskano. Pri teh pohodih se je njegova duša obremenila z mnogimi umori.

Ker so ga hotela oblastva zaradi preočitih zločinov klicati na odgovor, se je preselil v Milan, kjer si je nadel ime Bianchi. Nato je šel s pohodom v Rim, kjer se je nastanil s svojim pravim imenom brez posebnega stalnega opravila v tiskovnem uradu ministrskega predsedstva. Njegovo ime se je tudi imenovalo pri naskoku na Nittijevo vilo, pri napadu na poslanca Misurija, poslanca Amendola in Cesara Fornia. Znatilen je ta je dogodek: Dumini predno je Matteotti izginil, je Dumini ustavljal v Rimu sredi ulice ob belem dnevu neko visokostojajočo dobro znano osebnost iz finančnih krogov. Dumini zahteva od finančnika, da mu sledi v taxameter (javni avtomobil). Pozneje je ta oseba pripovedovala, da si je s težavo rešila življenje. Dumini je ukazal šoferju peljati avto v neobljudeno okolico, kjer je od finančnika zahteval ali veliko vsoto denarja ali kako drugo uslugo. Kaj je bilo, se ne ve, ve se le to, da se je finančnik komaj rešil iz Duminijevih krempljev.

Dumini je baje takoj po aretaciji izrekel sledeče besede: «Boljše je, da me ne dražijo z dolgimi izpraševanji, ne vem ničesar in če bi tudi kaj vedel, bi ne povedal. Vsi moji čini so šli za tem, da bi koristil narodu in nikoli nisem ničesar izvršil na lastno pest. Opozorite, (tu je imenoval Dumini ime neke zelo znane osebe) da ne morem prenašati dolgega zapora; drugače bom govoril in bom Samson.» (Samson je zrušil s svojo lastno močjo tempelj).

Dumini se v zaporu obnaša kakor človek, ki je gotov, da se mu ne more ničesar zgoditi, čeravno je dokazano, da je kriv. Ko so preiskali njegovo kovčeg so našli v njem koščke baržuna iztrganega iz auta, blago je bilo polno krvi. Tudi so našli okrvajeno bodalo in razrezane hlače, o katerih sodijo, da so Matteottijeve.

Filippelli — Rossi.

Veliko pozornost je vzbudila vest, da sta istega dne, ko je bil Dumini aretiran, pobegnili iz Rima dva odličnjaka fašistovske stranke. Prvi, ki je pobegnil, je bil urednik fašistovskega glasila «Corriere Italiano». Imel je naslov komendatorja. Odpeljal se je z avtomobilom v Piazzeno. Do tu so ga varnostne oblasti sledile. Tu pa je za njim izginila vsaka sled. Pozneje je policija izvedela, da se je Filippelli podal na morje z nekim motornim čolnom, hoteč zbežati v Francijo. Policija mu je sledila s tremi motornimi čolni najboljših vrst, ga dohitela sredi morja, ga aretirala in oddala v zapore. Filippelli je silno osumljen, da je sodeloval pri napadu, oziroma da je zasnoval načrt za umor. Osumljen je, da je on najel avtomobil, s katerim je bil odpeljan Matteotti, v imenu notranjega ministrstva. Mnogo ga tudi obtežuje trditev, da je Dumini pri njegovem listu bil nastavljen kot nekaj potujoči nadzornik z mesečno plačo 1500

lin in poleg tega s prosto vožnjo. Skrivnost je tudi, odkod je list, ki se je v zelo majhni množini tiskal, dobival podpore, da izkazuje v zadnjih 10 mesecih stroškov — 12.000.000 lir in da je imel list 5 lastnih avtomobilov. Drugi begunec je vodja tiskovnega urada v ministrskem predsedstvu Cesare Rosi. Sprva je bil ta na stanovanju močno zastražen, vendar se mu je posrečilo pobegniti. Ti pobegi so vzbudili v vseh krogih splošno ogorčenje, tako da so fašistovski poslanci zahtevali, da se poveljnik varnostne straže general De Bono odstavi, kar se je tudi zgodilo. V kolikor je Rossi zapleten v zadevo, ni jasno, ve se le, da da je bil sprejel tudi on Duminija v službo. Kdor je hotel k Rossiju, je moral skozi sobo, kjer je sedel za mizo Duminija.

Glasilno popolarske stranke «Popolo» trdi, da je Rossi zbežal skupno s Filippelijem z brzovlakom v spremstvu enega policijskega komisarja in dveh detektivov zato, da bi bolj varno bežala; republikanski listi pa pravijo, da je general De Bono, glavni ravnatelj javnega varstva, prebil marsikatero veselo uro pri kozarcu vina z Duminijem, Filippelijem in Rossijem; zato da ni čudno, da sta Rossi in Filippelli tako lahko «zbežala» iz Rima.

Albino Volpi.

Policija je iskala tudi nekega Albina Volpija, ki je osumljen, da se je direktno udeležil umora. List «Il Mondo» piše: Ime Albina Volpija čitamo v seznamu ustanoviteljev milanskega fašizma. Ustanovil je tam akcijske skvadre. Stal je na čelu vseh nasilnih pohodov, ki so se izvršili v mestu in okolici. Bil je tudi večkrat aretiran ali vsakokrat se je sodno postopanje proti njemu ustavilo. Bil je med tistimi, ki so zahrbtno ubili socialista Inversettija. Policija ga je iskala pa ga ni mogla izslediti. Obravnava se je vršila proti drugim aretirancem, vse je kazalo, da bo tudi Volpi obsojen v kontumaciji. A pred sodni dvor stopi nova pričča: ravnatelj «Popola d'Italia» Benito Mussolini. Ta je izpovedal, da dobro pozna Volpija in da ve kdo je ubijalec, ker da se je pri njem v uredništvu javil neki mlad skvadrst, ki je priznal, da je on ubil starega socialista. Mladi fašist da se je kmalu potem sam ustrelil, boječ se zapora. Takoj za tem pričanjem se je prikazal tudi Volpi in dosegel, da ga je sodišče oprostilo vsake krivde.

Volpi je imel izkaznico za prosto vožnjo na železnicah, zato se je neprestano vozil iz Milana v Rim in nazaj. V prestolnem mestu je bil neprestano v družbi Duminijevi. Po v ministrstva mu je bila vedno odprta. Z Rossijem ga je družilo veliko prijateljstvo. Volpija in Duminija so v zadnjem tednu videli večkrat voziti se po Rimu z istim avtomobilom, ki je služil za rop Matteottija. Volpi je po zadnjem zločinu zbežal z avtomobilom, ki je last deželne fašistovske federacije. Volpija so končno aretirali v neki gostilni v bližini Milana, ko je v družbi 4 prijateljev večerjal.

Zanimivo je, da je nosil Volpi na svoji uniformi dve vojni medalji, ki jih ni nikoli dobil, medtem ko je prišlo na dan, da je v letu 1916. dezertiral iz fronte.

Marinelli.

Komendant Marinelli je bil aretiran dne 18. t. m. Osumljen je, da je tudi on zapleten v zločin. Opravljal je službo upravnega tajnika v direktoriju fašistovske stranke. V prošlem direktoriju je bil celo član direktorija.

Poleg imenovanih so bili še aretirani odvetnik Filippo Naldi, Filippelijev šofer Luigi Collini, nek Galassi in še cela kópica drugih, katerih imena pa policija noče izdati.

Demisija poslanca Finzija.

Skupno z Rossijem je odločil tudi poslanec Finzi svoje mesto kot podtajnik ministrstva. On je baje samo v toliko kriv, da je v zvezi s prijateljem Rossijem opravljal za hrbtno predsednika Mussolinija razne državne posle, pri čemer so sodelovali njegovi zaupniki. Govori se, da je Matteotti hotel v zbornici obelodaniti njegovo delovanje kot podtajnik.

Matteottijeva žena.

Nesrečna vdova po Matteottiju je bila v soboto sprejeta od Mussolinija. Spremljala jo je sestra. Ko je stopila pred Mussolinija, je Mussolini vstal, ji izrazil sožalje rekoč, da razume njeno bolelost, ki jo sam globoko občuti. Ihte mu je vdova odgovorila:

«Ekselencija, prišla sem, da mi izročite truplo mojega moža, da ga oblečem in pokopjem.»

Ministrski predsednik je odgovoril: «Gospa, rad bi Vam vrnil moža živega. Poizvedovanja, ki so v teku bodo osvetlila, kar je temnega. Vlada bo napravila svojo dolžnost.»

«Povejte mi vsaj, če je moj mož mrtev,» je dejala vdova.

«Ničesar ne vemo. Žarek upanja je še. Ne morem ničesar obljubiti, ali tekem jutrišnjega dne — bom na jasnem.»

Temu pogovoru je prisostvoval tudi nek poslanec. Temu je naročil Mussolini naj spremlja gospe. Poslanec jih je hotel spremiti do auta, ali vdova mu reče, da bosta že sami šli, ker da je prepričana, da ne bo vdova po Matteottiju umorjena, tudi če gre sama.

V torek dne 17. t. m. se je vdova podala v Vatikan, da jo sveti Oče blagoslovi. Ali papež je ni sprejel — češ da so že vse avdijske oddane. Svoje sožalje ji je izrekel po kardinalu.

Nekega fašistovskega poslanca, ki je prišel k gospe Matteottijevi, da ji izreče sožalje, vdova ni hotela sprejeti.

Matteottijeva žena molí.

Matteottijeva žena je dala brati mašo zadušnico. Čeravno ni bilo nikjer razglašeno, kedaj in kje se bo maša brala, se je v cerkvi nabralo polno ljudstva. Ko se je Matteottijeva žena vračala iz cerkve, je nekdo izmed množice zavpil: «Potolažite se, Matteotti bo maščevan!» Tedaj je vdova dvignila roke proti nebu

Matteotti se odpravlja v parlament

in dejala: «Ne maščevanje! Povejte ljudem, da Matteottijeva žena molí!» In je sredi tega pokleknila in se razjokala. Ljudstvo je tudi pokleknilo in jokalo.

Mater dolorosa.

Matteottijeva mati, starica 74 let je prišla v Rim, da tolaži snaho in da čaka povrnitev edinega sina. Razglasila je, da da vse svoje premoženje onemu, ki ji prinese sinovo truplo. — Matteotti je bil bogataš, večkratni milijonar; žena njegova je bila tudi bogata in iz plemenitškega rodu.

Odmev v javnosti.

Po raznih krajih Italije so se vršili pretepi zaradi zločina nad Matteottijem. Tudi štrajki so bili marsikje napovedani. V Neapolju je delavstvo štrajkalo in demonstrialo po ulicah, vpijoč: «doli z razbojniki!» Aretiranih je bilo okrog 30 oseb, ki so bili pa pozneje vsi izpuščeni.

Da se preprečijo morebitni neredi, je policija napravila preiskavo v sedežu milanskih fašistov. V kleti se je našlo 20 pušk, zaboj municije, 13 polnih bomb in 1 brzostrelna puška popolnoma pripravljena za napad. Policija je vse sekvestrirala in odnesla na kvesturo.

Meščani v Rimu polagajo vence in šopke rož na mesto, odkoder je bil Matteotti odpeljan v smrt. Policija sproti odnaša rože in vence.

Odmev zločina v inozemstvu.

Po vsem inozemstvu je vzbudil rop Matteottija veliko ogorčenje. Belgijska zbornica je še celo sklenila izraziti italijanski zbornici svoje sožalje. Parlamentarna skupina angleške delavske stranke pa se je 17. t. m. sestala, da izrazi

svoje sožalje in simpatije italijanski delavski stranki povodom umora poslanca Matteottija.

Mac Donald, angleški ministrski predsednik pa je izjavil, da želi imeti natančna poročila, ker da se za ta zločin osebno zanima.

Delovanje kvesture.

Kvestura ima mnogo dokazov na razpolago, a kljub temu brzkone ne bo našla Matteottijevega trupla. Vsaj tako meni «Giornale d'Italia», ki še dostavlja: Vse to omenjamo, ker imamo vtis, da kvestura ne želi najti trupla in tudi ne pomagati, da bi se našlo. Gotovo ima tehtne razloge za to: kvestura hoče preprečiti, da bi zbruhnile kake demonstracije in da bi se še bolj razburilo javno mnenje. Toda treba je razlikovati: to postopanje policije ne sme iti tako daleč, da se izbrisejo tudi sledovi in dokazi, na podlagi katerih se vloži javna obtožba, in tako pomaga zločincem, da uidejo roki pravice. Kvestura vodi odkrito raziskovanje preveč površno; taka

TEDENSKI PREGLED

Italija.

Vsa Italija živi pod mučnim utisom, ki ga je napravil na vse ljudi nečloveški rop poslanca Matteottija.

Pod utisom tega bestialnega dejanja, je tudi držal naš poslanec dr. Wilfan svoj drugi govor v zbornici. Omejil se je na kratko poudarjanje naših narodnih pravic, ki jih imamo kot narodna manjšina, pozival vlado, naj sama po lastni volji da svojim manjšinam tisto svobodo in pravičnost, ki jo Italija zahteva za narodnostne manjšine v drugih državah, nastalih po razpadu Avstrije.

Naš poslanec je govoril na zadnji seji zbornice in zaradi tega ni ne vlada ne zbornica odgovorila na njegova izvajanja. V juliju, ko se zbornica spet snide, pa bosta morala zbornica in vlada povedati jasno in določno, kako misli postopati z lastnimi narodnostnimi manjšinami.

Opozicionalni poslanci v italijanski zbornici se zadnje dni niso udeležili zborniških sej v znak protesta nad umorom. Naš poslanec dr. Wilfan (dr. Besednjaka ni bilo v Rimu) in pa nemški cije šele v zbornici, laškim poslancem opozicije se ni zdelo vredno opozoriti jih na ta sklep. V zaničevanju vsega, kar ni laškega, so vsi enaki — fašisti, socialisti, popolari, republikanci in komunisti.

Mussolini je sprejel našega poslanca dr. Besednjaka v posebni avdienci.

Naš poslanec je začel naštevati različne naše pritožbe, na kar ga je Mussolini prekinil in predlagal nastopno praktično rešitev:

Skliče se v Rim posebna konferenca za obravnavanje vseh pritožb in zahtev naše narodne manjšine v Julijski Krajini. Slovenci in Hrvati naj sestavijo natančna in izčrpna poročila o razmerah v njihovih krajih, zložijo naj posebne referate, v katerih raztolmačijo vse svoje želje in stavijo vladi konkretne predloge.

V poštev pridejo pred vsem razmere v šoli, razmere na sodnijah, davki, občinske zadeve in razmere v uradih. Zastopniki slovenske manjšine bodo imeli priliko povedati vse, kar jih teži in raztolmačiti vladi iz oči v oči svoje želje.

Konferenci bo predsedoval načelnik vlade, povabljeni bodo vsi pristojni ministri, tako minister za šolstvo, minister pravde, minister za finance itd. Razpravam bodo prisostvovali tudi prefekti prizadetih pokrajin.

Poslanec Besednjaka je omenil, da ima naš narod nekatere želje tudi glede splošne politike vlade.

«Zato sem pa jaz tukaj» je odvrnil ministrski predsednik. Na sestanku želi načelnik vlade razpravljati z zastopniki slovensko-hrvatskega ljudstva o vseh njihovih pritožbah in potem bo videl, kaj se dá ukreniti.

Ako ne ostane samo pri obljubah, potem se na obzorju kaže nova zarja naše bodočnosti. Čas bi že bil, da bi vse lepe besede meso postale.

Po odstopu poslanca Finzija, ki je bil tajnik v ministrstvu notranjih zadev, je Mussolini imenoval za notranjega ministra Federzonia, ki je bil doslej minister za kolonije.

Dosedaj je bil Mussolini obenem notranji minister. Zadnji dogodki so ga gotovo prepričali, da so notranje zadeve pretežno breme za moža, ki je ministrski predsednik in zunanji minister obenem. Notranje zadeve so postale po zadnjih vesteh take, da zahtevajo močno in trdo

preiskovanja ne zadostijo javnega mnenja vseh strank, ki zahtevajo, naj zločince zadene zaslužena kazen in sicer brez kompromisov in odlašanja.»

Ni čudno, da napada vlado in posebno pa policijo vse opozicijsko časopisje radi nemarnosti pri iskanju Matteottijevega trupla; značilno pa je, da tudi fašistom prijazni listi, kakor «Giornale d'Italia» in «Tribuna», očitajo policiji, da noče iztakniti Matteottijevega trupla, da si ima na razpolago toliko materijala za to. Predvsem bi lahko policija izsilila od aretirancev, ki so organizirali rop Matteottija in se ga tudi neposredno sami udeležili, kakor Duminij, da izpovejo, kam so spravili Matteottijeve zemske ostanke. Na drugi strani ima policija tudi v rokah avtomobil, s katerim je bil odpeljan Matteotti. Na avtomobilu je vse polno znamenj, ki jih dober policijski stražnik lahko porabi kot podlago za nadaljne raziskovanje. Posebno grajavo listi postopanje policije pri raziskovanju okolice jezera Vico blizu mesta Viterbo.

roko moža, da se lahko posveti samo tej nalogi.

Tudi glavni ravnatelj javnega varstva (policije) general De Bono je moral odstopiti svoje mesto drugemu. Policija v Rimu je bila nasproti osebam, ki so bile osumjene udeležbe pri umoru, prepustljiva, tako da je marsikateri lahko zbežal kakor in kadar je hotel. To je dalo povod, da je Mussolini odstavljal De Bona. Na njegovo mesto pride tržaški prefekt Fr. Crispo Moneada. Za novega tržaškega prefekta pa je imenovan Amadeo Moroni.

V večini mestih Italije se vrše procesi, zaradi umora Matteottija. Fašisti pošajo ljudi raznata in tako je prišlo v Anagni, Catanji, Neapolju in drugod, do hudih pretepev in črnega štrajka v Rimu.

Jugoslavija.

V Jugoslaviji se strankarski boj nadaljuje z vso silo. Vse se pripravlja za vbitve, ki bodo skoro gotovo v oktobru, ker je drugačna rešitev državne krize skoraj nemogoča. Vse stranke zbirajo in preštevajo svoje moči za volilni boj.

Govori se, da bo vlada pokazala svojo pest in razpustila vse organizacije, ki agitirajo proti državni edinstvenosti.

Iz Moskve je došla vest, da je Radić prijavil vstop svoje stranke v tretjo internacionalo in sicer v kmetijski oddelek. Če je to res, potem se seljačka stranka gotovo razpusti, ker ne sme v Jugoslaviji nobena komunistična organizacija obstojati.

Zdi se, da je dr. Susteršič, znan vodja «Slovenske ljudske stranke» za časa Avstrije, stopil iz zatišja. Prišel je v Beograd in se posvetoval z različnimi politikami — tudi s Pašičem. Ker ima Susteršič na Slovenskem še mnogo pristavešev, ni izključeno, da bo skušal ustanoviti lastno stranko, ki bo zelo škodila sedanji katoliški stranki.

Francija.

V francoski parlament je po zadnjih volitvah prišlo največ poslancev pristašev radikalnega socializma. Ta večina je zahtevala, da odstopi predsednik republike svoje mesto drugemu. Čeravno je ta zahteva protustavna, kajti na Francoskem se voli predsednik za dobo 7 let, se je novim gospodarjem parlamenta vendar posrečilo vreči starega predsednika Milleranda in postaviti na njegovo mesto svojega človeka Doumergueja. Ta je koj ob nastopu imenoval za ministrskega predsednika Herriota, ki je sestavil novo ministrstvo in obdržal zase tudi ministrstvo za zunanje zadeve.

Nemčija.

V Nemčiji vlada veliko veselje nad tem, ker vse kaže, da se bo francoska politika nasproti Nemčiji povsem izpremenila. Nemški politični krogi upajo, da bo novi zunanji minister Herriot iskat stike z Angleško, ki je v zadnjem času kazala Nemcem precej prijazno lice. Prepričani so, da bo novi zunanji minister delal na to, da se Nemčija sprejme v «Društvo narodov» ter da bo kmalu dal izprazniti rursko kotlino, ki so jo Francozi zasedli v veliko gospodarsko škodo nemškega naroda.

Bolgarska.

Na Bolgarskem vlada nasilje. Cankova vlada se drugače ne more vzdržati na krmilu. Makedonstvuji imajo silen upliv na vlado, ki je prešibka, da bi potlačila to bojno organizacijo, ki bo s svojimi umori spravila vlado ob vsak upliv v inozemstvu.